

پیمان مولوی کارشناس اقتصادی کمبود مواد اولیه را تحلیل می کند

تورم، مواد اولیه را خورد

کارشناسان اقتصادی می گویند تا زمانی که مشکل تورم از اقتصاد کشور حل نشود، تولید لاجرم درجا خواهد زد. زیرا با وجود سیستم سرکوب قیمت ها و همچنین نبود نقدینگی آن هم در شرایط تورمی موجب می شود که صنایع ابتدا برنامه های توسعه خود را زمین بگذارند و بعد از آن هم به تدریج به نقطه ای برسند که به دلیل نبود مواد اولیه و ناتوانی برای تامین آن، مجبور شوند تولید خود را با ظرفیت کمتری از سر بگیرند. پیمان مولوی یکی از این کارشناسان است. او به خبرنگار روزنامه هم میهن توضیح می دهد: تورم به معنای تضعیف سرمایه در گردش و تضعیف قدرت تامین سرمایه در گردش به معنی کاهش مواد اولیه در صنایع است.

به نظر شما علت اصلی کاهش مواد اولیه در بنگاه های صنعتی در اسفندماه چه بود؟
واقعیت این است که وقتی درباره بحث تورم صحبت می کنیم، ناخودآگاه در مورد تضعیف قدرت تامین سرمایه در گردش صحبت می کنیم. این اولین نکته ای است که باید به آن توجه کرد زیرا که کاهش سرمایه در گردش منجر به کمبود مواد اولیه می شود.

تنها دلیل همین است؟
اصلاً خود تورم یعنی ما داریم در خصوص اتفاقی

بسیاری از منابعی که برای تامین مالی بنگاه ها استفاده می شود، می تواند در جای دیگری هم استفاده شود و اگر سیاست گذار بتواند امکان تامین اعتباری را باز کند و براساس پروسه های مدرن و نه سنتی بنگاه ها را هدایت کند هم بنگاه ها منابع کافی برای سرمایه در گردش خود خواهند داشت و هم اینکه منابع کشور می تواند در جاهای دیگر استفاده شود و هزینه فرصت این قدر زیاد نخواهد بود. البته باید این نکته را هم در نظر داشت که سیاست وزارت صمت و بانک مرکزی هم فرایندهای طولانی شدن تخصیص ارز و صدور مجوزها را به فعالان اقتصادی تحمیل می کند که هزینه های تامین سرمایه در گردش را به خودی خود افزایش خواهد داد.

یعنی اختصاص منابع زیاد به بنگاه های اقتصادی کاری غلط است؟ سرمایه در گردش آن ها چطور رفع شود؟

بسیاری از منابعی که برای تامین مالی بنگاه ها استفاده می شود، می تواند در جای دیگری هم استفاده شود و اگر سیاست گذار بتواند امکان تامین اعتباری را باز کند و براساس پروسه های مدرن و نه سنتی بنگاه ها را هدایت کند هم بنگاه ها منابع کافی برای سرمایه در گردش خود خواهند داشت و هم اینکه منابع کشور می تواند در جاهای دیگر استفاده شود و هزینه فرصت این قدر زیاد نخواهد بود. البته باید این نکته را هم در نظر داشت که سیاست وزارت صمت و بانک مرکزی هم فرایندهای طولانی شدن تخصیص ارز و صدور مجوزها را به فعالان اقتصادی تحمیل می کند که هزینه های تامین سرمایه در گردش را به خودی خود افزایش خواهد داد.

محمد ناطقی پژوهشگر اقتصاد مطرح کرد:

دوراه دولت برای هموارکردن راه صنایع

دولت برای برداشتن فشار از دوش صنایع دوراه دارد یا اینکه باید کنترل ترانزنامه ها را انجام ندهد

پیمان مولوی یکی از این کارشناسان است. او به خبرنگار روزنامه هم میهن توضیح می دهد: تورم به معنی تضعیف سرمایه در گردش و تضعیف قدرت تامین سرمایه در گردش به معنی کاهش مواد اولیه در صنایع است.

تصور من این است که کنترل ترانزنامه و همچنین سیاست صنعتی بانک مرکزی باعث شده در ماه های آخر سال شرکت ها توان کمتری برای خرید داشته باشند. فعالان اقتصادی اکنون گزارش می دهند که بانک ها نه تنها وام جدیدی به بنگاه های تولیدی و کسب و کارها نمی دهند بلکه به جز این به آن ها اطلاع داده شده که هر چه سریع تر وام های قبلی خود را هم تمام و کمال تسویه کنند. از سوی دیگر هم این کاهش موجودی مواد اولیه به دلیل سیاست ترانزنامه است. دولت نرخ نیما را یک سال و نیم است که به شدت سرکوب کرده و همین یکی از دلایل دیگر است که بنگاه های تولیدی بزرگ صنعتی توان مالی کمتری برای اینکه کسب و کار خود را توسعه دهند داشته باشند. در واقع آنان ناچار شده اند که کسب و کار

کمبود نقدینگی موجب کاهش مواد اولیه شد

برخی از فعالان اقتصادی دو عامل کلیدی و مهم را در کاهش مواد اولیه رشته فعالیت های صنعتی، مؤثر می دانند. به گفته آنان، چندی از بنگاه های بخش خصوصی برای وصول مطالبات خود از شرکت های دولتی و نیمه دولتی مشکل داشتند و این مطالبات به آنان پرداخت نشده است. دومین عامل مؤثر هم اینکه چندین ماه است که بسیاری از واحدهای تولیدی، صنعتی و بازرگانی در تامین نقدینگی دچار مشکلات زیادی شده اند. مهرداد عباد، یکی از همین فعالان است. او عضو هیئت نمایندگان اتاق تهران و فعال اقتصادی است که به خبرنگار روزنامه هم میهن می گوید: اسفندماه امسال صنایع موفق نشدند که انبارهای خود را با مواد اولیه پر کنند زیرا نقدینگی لازم را نداشتند.

مهرداد عباد عضو هیئت نمایندگان اتاق تهران درباره کاهش شدن موجودی مواد اولیه ۶ گروه صنعتی در اسفند سال گذشته، گفت: عرفی وجود داشته که بسیاری از صنایع در پایان سال تلاش می کردند انبار خود را از مواد اولیه پر کنند چون می دانستند در ابتدای سال بعد با افزایش قیمت مواجه خواهند شد. اما اسفند سال گذشته این اتفاق رخ نداد چون بسیاری از صنایع با کمبود نقدینگی مواجه بودند و همین باعث شد تا شاهد کاهش موجودی باشیم. او ادامه داد: به نظر من کمبود نقدینگی نیز به دو دلیل رخ داد، اول اینکه بسیاری از شرکت های بخش خصوصی بر روی وصول مطالبات خود از شرکت های دولتی مشکل داشتند که پرداخت نشده است و دوم اینکه چندین ماه است که بسیاری از واحدهای تولیدی، صنعتی و بازرگانی در تامین نقدینگی دچار مشکلات زیادی شده اند.

عباد عنوان کرد: عامل مهمی که در این میان مطرح است بحث مشکل واردات مواد اولیه است چراکه بسیاری از مواد اولیه وارداتی است و بسیاری از ثبت سفارش ها و تخصیص ها هنوز در نوبت دریافت ارز هستند. از طرف دیگر بلافاصله بعد از شروع سال ۱۴۰۳ شاهد کاهش دوباره ارزش پول ملی بودیم که این دو موضوع مسلماً در قیمت تمام شده مواد اولیه مؤثر است و تأثیر منفی آن را در ماه جاری و خرداد نشان خواهد داد. او گفت: البته که بازارهای آزاد ما به افزایش نرخ ارز خیلی سریع واکنش نشان می دهند و جالب اینکه خیلی از مسئولان ما این موضوع را قبول ندارند. عباد با بیان اینکه این واکنش باعث افزایش سریع تر قیمت ها خواهد شد، عنوان کرد: قطعاً کاهش موجودی مواد اولیه منجر به کاهش تولید نیز خواهد شد، هم اکنون نیز خیلی از واحدهای تولیدی با کمتر از ۴۰ درصد ظرفیت تولیدی خود کار می کنند که می توان عوامل زیادی را برای آن برشمرد که مهمترین آن کمبود مواد اولیه است.

او درباره اینکه روند کاهش موجودی مواد اولیه صنایع ادامه دار خواهد بود یا خیر، گفت: من همیشه گفته ام که در کشور ما هیچ چیز قابل پیش بینی نیست و احتمال دارد یک شبه همه مشکلات حل شود اما اگر سیاست های تجاری با همین روال ادامه پیدا کند اوضاع بهتر نخواهد شد. عامل مهمی که می تواند اوضاع را بهتر کند روابط خوب بین المللی و حل شدن مشکلات تحریم ها است. اگر بتوانیم روابط تجاری خود را راحت تر و بهتر انجام دهیم بار زیادی از مشکلات صنعت کشور برداشته خواهد شد.

بدهی ایران به بانک توسعه اسلامی صفر شد

مسیر دور زدن تحریم در پرداخت بدهی ایران به بانک توسعه اسلامی را پشت سر گذاشتیم و بدهی های ایران را تا سال ۱۴۰۲ به صفر رساندیم. به گزارش ایسنا، سیداحسان خاندوزی، وزیر اقتصاد اظهار کرد: یکی از مهم ترین مراجع بین المللی که برای تامین مالی پروژه ها استفاده می شود، بانک توسعه اسلامی است و هفته آینده پنجاهمین سالگرد تأسیس این بانک در عربستان سعودی با حضور ۴۷ کشور برگزار می شود. وی افزود: متأسفانه در سال های گذشته تامین مالی از سوی این بانک صورت نمی گرفت و یکی از اولوی های ما رفع موانع پرداخت اقساط کشور بود تا کاری کنیم این بانک برای ۱۱ پروژه عمرانی ما، تامین مالی کند. این اتفاق رخ داده و ما مسیر دور زدن تحریم در پرداخت بدهی ایران به این بانک را پشت سر گذاشته ایم و بدهی های ایران را تا سال ۱۴۰۲ به صفر رساندیم.

از نکات مهم آن می توان به افزایش درآمدهای مالیاتی و کاهش درآمدهای نفتی اشاره کرد، بر این اساس درآمدهای مالیاتی در سال جاری نسبت به سال قبل ۵۶ درصد افزایش و درآمدهای نفتی ۲/۵ درصد کاهش یافته است. همچنین بودجه عمرانی کشور ۴۰۰ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده که این عدد در حدود یک پانزدهم منابع عمومی کل کشور است.

همچنین براساس جزئیاتی که از بخش دوم لایحه بودجه امسال منتشر شده، بودجه کل کشور ۶۳۴۷ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده که نسبت به سال گذشته رشد حدود ۲۴/۲ درصدی را نشان می دهد. بودجه سالانه از دو بخش منابع بودجه عمومی دولت و بودجه شرکت های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک ها تشکیل شده که در سال جاری سهم این بخش به ترتیب حدود ۴۴/۷ و ۵۸/۹ درصد برآورد شده است. منابع بودجه عمومی نیز شامل درآمدها، واگذاری دارایی های سرمایه ای، واگذاری دارایی های مالی و درآمدهای اختصاصی دولت است. تفاوت بخش اول و دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ از مواردی بود که باعث شد وزیر اقتصاد به آن واکنش نشان دهد. به گزارش ایسنا، احسان خاندوزی در هفته گذشته گفته بود: «به دلیل آنکه در زمان ارائه بخش اول لایحه بودجه ۱۴۰۳ هنوز شعار سال اعلام نشده بود، کاهش ۵ درصدی مالیات بر تولید وجود نداشت اما پس از نامگذاری سال جاری با عنوان جهش تولید با مشارکت مردم و متعاقباً دستور رئیس جمهور قرار شد تا مالیات بر تولید کاهش یابد. بنابراین سازمان برنامه و بودجه سه پیشنهاد درباره جایگزینی درآمدهای مالیاتی ارائه کرد و قرار است مبلغ کاهش مالیات ها بین دیگر منابع درآمدمی تقسیم شود.» یکشنبه هفته گذشته نیز البرز حسینی، نماینده خدابنده درباره روند رسیدگی به بخش دوم لایحه بودجه به رئیس مجلس تذکر داده و گفته بود: «آیا قرار است سرفصل ها و بودجه دستگاه ها مورد رسیدگی قرار گیرد یا این که بودجه مربوط به پروژه های ریز و دستگاه ها و مناطق مختلف کشور مورد رسیدگی قرار می گیرد؟» محمدباقر قالیباف نیز در پاسخ گفته بود: «بخش دوم بودجه براساس بند «ب» ماده ۱۸۲ آیین نامه مورد بررسی قرار می گیرد. مجلس و دولت حق ندارند که در زمان بررسی این بخش به منابع و مصارف دست زده و حکم جدیدی بنویسند لذا نمایندگان می توانند پیشنهادات خود را در هر سرفصل ثبت کنند بدون آنکه حکم و تبصره جدیدی اضافه شود.» او عنوان کرد که بخش دوم لایحه بودجه درباره جداول کلان و پیوست ها شامل طرح های عمرانی و شرکت ها و واگذاری دارایی ها است.

دولت سیزدهم بخش اول لایحه بودجه را در آذر سال گذشته به مجلس تقدیم کرد اما پارلمان کلیات آن را رد کرد، دولت دوباره آن را اصلاح و در نهایت کلیات بودجه در ۲۹ تصویب شد. با این حال بررسی بخش دوم لایحه بودجه در سال گذشته به پایان نرسید و حتی قانون بودجه سال ۱۴۰۳ به صورت دوازدهم نیز تصویب نشد پس مجلس مجوزی به دولت داد تا منتظر بخش دوم بودجه نماند و دولت توانست دریافتی ها و پرداختی ها را به صورت علی الحساب انجام دهد.